

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA 2011

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva je orodje za izbor gradiva, hkrati pa opisuje stanje zbirke ter kratkoročne in dolgoročne prioritete pri izgradnji knjižnične zbirke. Izgradnja knjižnične zbirke s tem postane bolj sistematična, transparentna in racionalnejša. Namenjen je notranji in zunanji javnosti, ki lahko preveri načela, na podlagi katerih knjižnica gradi in vzdržuje knjižnično zbirko.

Na nabavo knjižničnega gradiva v Knjižnici Sevnica vplivajo naslednji dejavniki:

- temeljna načela izgradnje knjižničnih zbirk,
- poslanstvo ter vizija knjižnice, ki usmerja naše delovanje ter potrebe okolja,
- število izdanih publikacij (izbor v okviru le-teh),
- (omejena) višina finančnih sredstev.

Knjižnica Sevnica deluje za področje občine Sevnica, ki je na dan 31. 12. 2010 štela 17.631 prebivalcev. V občini je 10 krajevnih skupnosti.

Knjižnica ima 1 osrednja enoto, ki se nahaja v mestu Sevnica, izposojevališče pa ima v Krmelju, ki ga obiskujejo krajani Šentjanža, Tržišča in Krmelja in v Loki pri Zidanem Mostu.

VSEBINSKI KRITERIJI, PO KATERIH BOMO OBLIKOVALI NAKUP:

a) Strokovno gradivo (60% nakupa)

Izbirali bomo strokovno gradivo, namenjeno izobraževanju, raziskovanju mladine in odraslih in vseživljenjskemu učenju.

Pregledali smo statistiko glede izposoje strokovne literature in ugotovili, katero področje je najbolj izposojeno. Pri odraslih so to naravoslovne in družbene vede, pri mladini pa gradivo iz UDK skupine splošno.

Spremljali bomo ponudbo in kupovali več literature za ta področja. Seveda pa bomo skrbeli za uravnoteženo zastopnost vseh strok, merilo pa bodo naši uporabniki.

b) Leposlovje (40% nakupa)

Izbirali bomo leposlovje slovenskih avtorjev za mladino in odrasle in kvalitetne prevode iz tujih jezikov, ter knjižnično gradivo, katerega izdajo je v letu 2010 in bo v letu 2011 finančno podprla Javna agencija za knjigo (nabavili bomo vsaj 15 % naslovov za vsako organizacijsko enoto). Kupovali bomo tudi kvalitetno leposlovje v tujih jezikih in upoštevali tudi izbor za učenje tujih jezikov ter zlasti literaturo, ki jo potrebujejo mladi za tekmovanje iz tujih jezikov.

Manj zahtevno leposlovje bomo pred nakupom vedno znova preverili, če ustreza postavljenim kriterijem kvalitete.

c) Neknjižno gradivo (15% nakupa)

V kraju samem in v širši okolici ni nobene videoteke, zato v Knjižnici Sevnica skrbimo tudi za uporabnike »filmofile«. Ker je filmska vzgoja pomemben del kulture, bomo kupovali več neknjižnega gradiva. Delež neknjižnega gradiva bomo iz tega razloga in glede na določila Standardov malo povečali.

Pri AV gradivu bomo nabavljali izobraževalna dela, predvsem filme za otroke in mladino, filme iz slovenske produkcije ter nagrajena in kvalitetna dela svetovne produkcije.

Pri glasbi bomo kupovali klasično iz zabavno, prilagajali se bomo ponudbi in seveda željam naših uporabnikov.

Računalniško gradivo: izbirali bomo gradivo, ki bo v podporo informacijskemu opismenjevanju, spodbujanju uporabe elektronskih gradiv in ustvarjalni rabi računalnika.

d) Domoznansko gradivo:

Spremljali bomo literaturo, ki so jo napisali domačini in širili zbirko Rastoča knjiga. Pridobivali bomo tudi raznovrstno domoznansko gradivo na različnih nosilcih za našo domoznansko zbirko.

CILJI, KI JIH ŽELIMO DOSEČI V LETU 2011

S načrtovanim nakupom se želimo v največji meri približati kriterijem Standardov glede prirasta. V letu 2008 smo imeli 3,5 knjige na prebivalca. Do leta 2015 bomo dosegli 4 knjige na prebivalca.

Upoštevali bomo priporočeno razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom ter gradivom za otroke in odrasle

Zaradi specifik okolja in potreb naših uporabnikov bomo zagotovili nakup malo višjega deleža neknjižnega gradiva kot ga priporočajo Standardi.

Pozornost bomo namenili enakomerni zastopanosti gradiv tako v osrednji knjižnici v Sevnici, kot v izposojevališčih Krmelj in Loka pri Zidanem Mostu.

Spodbujali bomo bralno kulturo, bralne navade, ter razvijali funkcionalno pismenost, več pozornosti bomo posvetili srednješolcem.

Ugotavljali bomo potrebe in interese ciljnih skupin in jim zagotavljali ustreznost knjižnične zbirke ob upoštevanju prioritete lokalne skupnosti.

Z vsebinsko bogatim prirastom bomo gradili kvalitetno knjižnično zbirko.

INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE OKOLJA

V občini je bila do nedavnega močno zastopana tekstilna in lesna industrija. Kot drugje je tudi v Sevnici propadla zlasti tekstilna industrija.

Izobrazbena struktura prebivalstva, starejšega od 15 let je približno taka: nedokončana osnovna šola 11%, dokončana osnovna izobrazba 29%, srednja poklicna izobrazba 29%, srednja izobrazba 23%, višja izobrazba 4%, visoka izobrazba 4%.

V Posavju in s tem tudi v Sevnici je precej več kmetijske dejavnosti kot je slovensko povprečje, kar se odraža tudi pri izposoji gradiva. Zaznali smo potrebo po nabavi več gradiva iz UDK skupine 6 (predvsem 63).

V Sevnici je bilo v obdobju od junija do oktobra 2011 brezposelne 12,3% odrasle populacije.

Kot vse občine se tudi Sevnica trudi biti odprta, sodobna lokalna skupnost, prijazna do prebivalcev in gostov in zadržati mlade v domačem kraju. V ta prizadevanja se aktivno vključuje tudi Knjižnica Sevnica. Med aktivnimi člani je največ osnovnošolcev (26 %), druga najmočnejša kategorija so zaposleni s 25,4 %, sledijo srednješolci s 12,6 %, študenti z 10,94 %, 7,93 % članov je upokojencev, 6,5% je predšolske mladine, 4,69 % predstavljajo nezaposleni.

Knjižnica pri načrtovanju knjižnične zbirke upošteva vse potencialne uporabnike knjižnice in ciljne skupine.

RAZVIJANJE BRANJA, BRALNE KULTURE IN INFORMACIJSKE PISMENOSTI

Tudi v letu 2011 bo knjižnica organizirala različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem in bralno kulturo:

- literarne večere,
- srečanja s slovenskimi ustvarjalci ter zanimivimi osebnostmi iz različnih področij,
- domoznanske dejavnosti namenjene zbiranju, obdelovanju in hranjenju knjižničnega gradiva, ki je povezano z območjem, v katerem knjižnica deluje,
- potopisna predavanja v sodelovanju s svetovnimi popotniki, pisci člankov in potopisnih knjig,
- predavanja in delavnice na različne teme, (katerih potrebo smo zaznali sami oz. ki jih predlagajo uporabniki knjižnice),
- priložnostne prireditve in razstave ob pomembnih dogodkih v knjižnici, slovenskih in svetovnih kulturnih praznikih,
- ure pravljic za predšolske otroke,
- bibliopedagoške ure za predšolske otroke in osnovnošolce;
- vključevanje reševanja slovenskega MEGA kviza,
- seznanjanje organiziranih skupin iz šol z nalogami in cilji knjižnice Sevnica, postavitvijo knjižničnega gradiva po UDK sistemu in starostnih stopnjah,
- bralna značka za gojence VARSTVENO-DELOVNEGA CENTRA Leskovec-Krško, enota Sevnica,
- bralna značka za odrasle, s katero želimo doseči prebiranje kvalitetnejše literature
- uvajanje uporabnikov v samostojno iskanje gradiv s pomočjo vzajemnega kataloga,
- sodelovanje z Ljudsko univerzo Krško v okviru projekta Center vseživljenjskega učenja Posavje.

ZNAČILNE POTREBE OKOLJA

Za uspešno izpolnjevanje ciljev splošne knjižnice morajo biti njene storitve v celoti dostopne vsem potencialnim uporabnikom. Knjižnica Sevnica ima naslednje potencialne ciljne skupine:

Predšolski otroci:

V Sevnici trenutno obiskuje vrtec 521 otrok. Knjižnica sodeluje z vrtci, tako otroci večkrat obiščejo knjižnico v organiziranih skupinah, bodisi na naše povabilo bodisi samoiniciativno. Otrokom in vzgojiteljicam predstavimo knjižnico in njeno zbirko, saj se zavedamo pomena spodbujanja prebralnih sposobnosti v predšolskem obdobju in navajanje na knjigo v družinskem okolju. Za to ciljno skupino pripravljamo bibliopedagoške ure in ure pravljic s poučnimi vsebinami. Vzgojiteljicam tudi razdelimo vpisnice za otroke, one pa jih na roditeljskih sestankih posredujejo staršem, ki potem z otroci pridejo v knjižnico vpisat otroka. Nemaokrat se ob tej priložnosti vpišejo tudi starši, česar smo še posebej veseli, saj je ravno populacijo zaposlenih oseb nekako najtežje privabiti v knjižnico.

Pri izgradnji knjižnične zbirke za to starostno stopnjo upoštevamo različne pristope spodbujanja družinske pismenosti glede na raznolikost družin, v katerih otroci živijo. V največji možni meri spremljamo aktualne knjižne novosti slovenske produkcije in tudi kvalitetne prevode. Tudi pri nabavi neknjižnega gradiva je naše vodilo kvaliteta vsebina in ilustracije, umetniška vrednost, vzgojna in poučna vsebina.

Osnovnošolci:

V Sevnica je 7 osnovnih šol s skupno 1.503 učenci in 57% od teh je tudi naših članov.

Knjižnica sodeluje z vsemi osnovnimi šolami in njihovimi enotami v raznih projektih. Pri oblikovanju dela knjižnične zbirke, ki je namenjena osnovnošolcem, skušamo s pestrim izborom tako strokovnih kot leposlovnih knjig, serijskih publikacij in neknjižnega gradiva pomagati osnovnošolcem pri iskanju literature za razne seminarske naloge, nuditi literaturo za bralno značko in domače branje in jim nuditi kvalitetno leposlovno gradivo in tako zbuditi v njih trajno motivacijo za uporabo knjižnične zbirke in obisk knjižnice.

Srednješolci:

V Sevnici je bila zelo zastopana tekstilna in lesna industrija, temu je bilo prilagojeno tudi izobraževanje, saj smo imeli srednjo šolo s programom za šivilje in mizarje. S propadom tekstilne industrije v občini je ukinjen tudi program za šivilje. Srednja šola je izobraževala tudi frizerje in turistične vodiče, sedaj pa še išče svojo usmeritev za prihodnost. Knjižnica se bo prilagajala programom, saj je to edina srednja šola v kraju in upamo, da bo tudi ostala.

Za dijake kot ciljno skupino knjižnica s svojo zbirko zagotavlja informacije in ideje, ki so temelj za uspešno delovanje v današnji, vse bolj na informacijah in znanju temelječi družbi. Dijaki knjižnico uporabljajo za različne namene: raziskovalno in projektno delo, reševanje problemov, iskanje in uporabo informacij, pisanje seminarskih nalog. Nudimo jim tudi literaturo, ki jo potrebujejo za bralne značke, domače branje in jo potrebujejo, da uspešno opravijo maturo.

S skrbno pretehtanim izborom gradiva, ki je v knjižnični zbirki namenjen tej ciljni skupini, želimo doseči, da se dijaki naučijo poiskati pravo informacijo. Z uporabo knjižnične zbirke pa želimo tudi razvijati njihove bralne navade, saj ugotavljamo, da ta skupina žal najmanj sega po leposlovju.

Letos je v občini Sevnica vpisanih 860 dijakov, ki obiskujejo različne srednje šole. Polovica dijakov je tudi naših članov, z različnimi »prijemi« pa bomo še bolj spodbujali njihov obiski in vpis v knjižnico.

Z dijaki prvega letnika omenjene šole smo v letošnjem šolskem letu pričeli z izvajanjem Mega kviza, zato nas dijaki redno organizirano obiskujejo, s čimer krepimo medsebojno sodelovanje in jih navajamo na samostojno uporabo knjižnice ter spodbujamo branje tudi v srednji šoli.

Študenti:

Ko knjižnica gradi knjižnično zbirko, upošteva tudi potrebe študentov. V zbirko uvrščamo strokovno in znanstveno literaturo z vseh področij. Trudili se bomo, da bodo študentje še naprej zadovoljni z našo izbiro literature.

V naši občini je v študijske letu 2011/2011 vpisanih 1020 študentov, od tega jih je slabih 40% tudi naših članov in so z našim izborom gradiva zelo zadovoljni, saj v naši knjižnici dobijo študijsko literaturo zase, ko je drugod že izposojena.

Zaposleni, brezposelni in upokojeanci:

Je široka ciljna skupina, ki ji je namenjen precejšen del knjižnične zbirke. Z dostopnostjo različnih vrst gradiva jim knjižnica omogoča pravice do svobode razmišljanja ter izražanja mnenj in stališč.

Pri izgradnji knjižnične zbirke je naš cilj ponuditi kakovosten, potrebam prebivalcev občine Sevnica ustrezen in količinsko zadosten izbor različnega knjižnega in neknjižnega gradiva.

Knjižnica Sevnica sodeluje tudi z Univerzo za tretje življenjsko obdobje in zato upošteva tudi to populacijo. Že do sedaj pa tudi vnaprej bo nabavljali literaturo, primerno zanje tudi glede velikosti črk (gradivo z večjimi črkami).

Civilni in kulturni prostor, lokalni mediji: Na področju kulture ima Sevnica dolgoletno tradicijo kar nekaj uveljavljenih ustvarjalcev in kulturnih društev. Pri organizaciji in izvedbi kulturnih prireditev dejavno sodeluje tudi knjižnica. V občini je razširjeno delovanje pevskih in gledaliških društev, godb na pihala ter likovnih društev. Glasbena šola ponuja program izobraževanja za skoraj vse inštrumente.

Za informiranost občanov poskrbijo tiskani mediji (lokalni časopisi: Posavski obzornik, Dolenjski list in Grajske novice) in lokalna televizija Vaš kanal.

Knjižnica sodeluje z vsemi navedenimi organizacijami na več področjih in njihove specifične potrebe upošteva tudi pri izgradnji knjižnične zbirke.

Knjižnica sodeluje tudi z Ljudsko univerzo Krško, ki ponuja pester izbor izobraževanja odraslih in pri gradnji svoje zbirke upošteva tudi to populacijo in njene potrebe.

POSEBNE POTREBE OKOLJA

Otroci s posebnimi potrebami obiskujejo Osnovno šolo Ana Gale s prilagojenim programom. Ko odrastejo, se vključijo v Varstveno delovni center, ki opravlja naloge vodenja in varstva in organizira zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe. Zaposlitev pod posebnimi pogoji obsega vse oblike dela, ki omogočajo invalidom ohranjanje pridobljenih znanj ter razvoj novih sposobnosti.

Knjižnica sodeluje z omenjenima institucijama na več načinov. Z OŠ Ana Gale v projektu Rastem s knjigo, za Varstveno delovni center pa organiziramo Bralno značko.

Pri načrtovanju dostopnosti za invalide smo se osredotočili predvsem na enoti v Sevnici, ki je bila zgrajena 2007 in ustreza normativom in v Krmelju, ki je v pritličju zgradbe. Knjižnica Sevnica ima primerno in dostopno dvigalo, knjižnica je dovolj prostorna za gibanje invalidov na vozičku. Urejene so posebne sanitarije za invalide. Knjižničarji nudimo invalidnim osebam individualno pomoč pri svetovanju, informiranju in iskanju gradiva.

Enota Sevnica ima poleg knjižne, zbirke glasbenih zgoščenk na voljo tudi nekaj zvočnih knjig.

AKTUALNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V letu 2008 smo v Knjižnici prvič izvedli inventuro vsega gradiva. Ker smo se v letu 2007 preselili v nove prostore, imamo še dovolj prostora in naša zbirka še ne šteje 4 enote na prebivalca, še nismo delali večjega odpisa. Odpisali smo samo poškodovano gradivo.

Za aktualnost knjižnične zbirke bomo v letu 2011 skrbeli z rednim dopolnjevanjem in rednim izločanjem knjižničnega gradiva v skladu s Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, v največji možni meri pa bomo upoštevali kriterije Standardov. Upoštevali bomo tudi navodila nacionalne knjižnice o izločanju in odpisu gradiva.

NAČRTOVANO ŠTEVILO ENOT KNJIŽNEGA GRADIVA

V letu 2011 načrtujemo nakup 4100 enot gradiva, kar v našem primeru znaša 0,23 enot na prebivalca. Načrtovali smo po kriterijih Standardov in Nacionalnega programa za kulturo. Žal je število načrtovanih enot nižje kot lani, saj nam bo ustanoviteljica Občina Sevnica namenila za 1/3 manj denarja.

NAČRTOVANO ŠTEVILO TEKOČIH NASLOVOV INFORMATIVNEGA PERIODIČNEGA TISKA V OSREDNJI KNJIŽNICI

V Knjižnici Sevnica smo imeli v statističnem letu 2009 naročenih 160 tekočih naslovov časnikov in časopisov, poleg tega pa še 18 naslovov drugih serijskih publikacij.

V letu 2011 načrtujemo, da bomo naročili še nekaj novih časnikov in časopisov, saj jih uporabniki pričakujejo, berejo in mnogi obiskujejo knjižnico predvsem iz tega razloga.

NAČRTOVANO POVPREČNO ŠTEVILO TEKOČIH NASLOVOV INFORMATIVNEGA PERIODIČNEGA TISKA V ORGANIZACIJSKIH ENOTAH

Knjižnica Sevnica ima poleg osrednje enote še izposojevališči Krmelj in Loka pri Zidanem Mostu, ki pa nista krajevni knjižnici. Ti sta glede na število prebivalcev odprti skladno z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic. V Krmelju imamo 18 naslovov tekočih serijskih publikacij, v Loki pa zaradi trenutnega (pre)majhnega izposojevališča žal nimamo serijskih publikacij, bomo pa v letu 2011 iskali rešitve za večji prostor, ter v ta namen tudi naročili nekaj naslovov serijskih publikacij.

ZASTOPANOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA RAZLIČNIH MEDIJIH

V letu 2011 načrtujemo dopolnjevanje zbirke na različnih medijih, in sicer 0,022 enot na prebivalca. Zbirka neknjižnega gradiva v knjižnici obsega AV gradivo, kot so zvočne in videokasete, CD-plošče, CD-rome, DVD-je (glasbene zgoščenke, zvočni posnetki, pripomočki za učenje jezikov, zvočne knjige, pripomočki za samoizobraževanje, zvočni zapisi narečij, multimedijske predstavitve itd.), nekaj kartografskega gradiva, notnih zapisov in igrač. Več tovrstnega gradiva je lociranega v osrednji knjižnici v Sevnica, nekoliko manj v krajevnih knjižnicah. Vse gradivo na različnih medijih je v prostem pristopu.

NAČRTOVANO ŠTEVILO ENOT NEKNJIŽNEGA GRADIVA NA PREBIVALCA

V letu 2011 bomo zagotovili nakup gradiva na različnih medijih tako, da bomo v skladu s ponudbo na trgu in povpraševanjem v knjižnici zadovoljili potrebe naših obstoječih in potencialnih uporabnikov.

ZASTOPANOST RAZLIČNIH TEMATSKIH OZ. PREDMETNIH PODROČIJ

V letu 2011 bo nakup gradiva glede na potrebe okolja in strukturo uporabnikov (toda v skladu s Standardi in Nacionalnim programom za kulturo) usmerjen v redno spremljanje knjižnih novosti za mlade in odrasle bralce, selekcijo pri samozaložniških izdajah, spremljanje slovenske knjižne produkcije, nakup čim prej po izidu, izbor kvalitetnejšega ter zahtevnejšega in tudi v določeni meri tudi manj zahtevnega leposlovja, kvalitetno prevodno literaturo (tako stroka kot leposlovje), vsa področja strokovne literature, nakup publikacij, katerih izdajo bo podprlo Ministrstvo za kulturo, serijske publikacije (širok izbor slovenskih izdaj, nekaj tudi v tujih jezikih) za vse ciljne skupine, neknjižno gradivo (poudarek bo na kvaliteti).

Načrtovano razmerje naslovov med strokovnim in leposlovnim gradivom: 60% stoke : 40% leposlovja

Načrtovano razmerje deležev naslovov za otroke in mladino: 30% mladina : 70% odrasli

UPOŠTEVANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU KNJIŽNICE

Gradivo, ki ga bomo kupili v letu 2011, bomo proporcionalno locirali v osrednjo Knjižnico v Sevnici in v izposojevališči v Krmelju in v Loki pri Zidanem Mostu.

Načrtovano tedensko število ur odprtosti osrednje knjižnice

V letu 2011 ne načrtujemo povečanje tedenske odprtosti.

Načrtovani delež odprtosti organizacijskih enot v skladu z določbami Uredbe

Odprtost enote v Sevnici je ustrezna in primerna, skladna z Uredbo in takšno odprtost načrtujemo tudi v letu 2011.

Načrtovani delež organizacijskih enot z dostopom do vzajemnega kataloga

V naši organizacijski enoti že sedaj nudimo 100% dostop do vzajemnega kataloga in tako bo tudi v letu 2011.

Načrtovani obrat izposoje knjižnične zbirke osrednje knjižnice: Obrat izposoje v knjižnici Sevnica je v letu 2009 znašal **2,25**. S kvalitetnim in količinsko zadostnim prirastom si bomo prizadevali povišati obrat zbirke v letu 2011.

Načrtovano število včlanjenih prebivalcev

Ob koncu leta 2011 je bilo v knjižnico včlanjenih 3.556 članov, kar je 20 % vseh prebivalcev. Že v tem letu smo začeli dosledno upoštevati pravilo, da izkaznica ni prenosljiva na drugo osebo in s tem povečali število aktivnih članov na, saj si včasih na eno izkaznico izposoja gradivo cela družina in s tem že povečali članstvo. Imeli smo tudi teden brezplačnega vpisa ob Dnevu slovenskih splošnih knjižnic in dosegli kar zavidanja vreden vpis posameznikov. S podobnimi akcijami oz. pristopi bomo nadaljevali tudi v prihodnje, saj se je pokazalo, da je tovrsten način vpisa pri prebivalcih dobrodošel.

ZAKLJUČEK

Knjižnica Sevnica želi z načrtovanim nakupom v letu 2011:

- pridobiti kar največ naslovov za čim širši krog uporabnikov,
- omogočiti uporabnikom seznanitev s slovenskim leposlovjem in s kvalitetnimi prevodi tujejezične literature,
- zadovoljiti potrebe vseh ciljnih skupin,
- dvigniti kakovost knjižnične zbirke z nadomeščanjem izrabljenega gradiva,
- zagotoviti gradivo za potrebe vseživljenjskega učenja,
- zagotoviti ustrezno število izvodov glede na potrebe in pričakovanja,
- pri otrocih spodbujati veselje in potrebo po branju,
- pridobiti nove člane.

Pri načrtovanju nakupa smo upoštevali kriterije za čim primernejšo stopnjo celovitosti, kakovosti in izvedljivosti nakupa.

Pripravili: Ida Tušar, Anita Šiško